

Nr 297

Av herr Antonsson m. fl., om rätt till avdrag vid beskattningen för periodiskt understöd till studerande.

(Lika lydande med motion nr 261 i Första kammaren)

De skattemässiga reglerna för enskildas bidrag till annans studier har åtskilliga gånger varit föremål för behandling i riksdagen. Flera statliga utredningar har också haft frågan uppe till prövning. Någon ändring i gällande bestämmelser har emellertid inte kommit till stånd, trots att riksdagen vid några tillfällen till och med har begärt förslag hos Kungl. Maj:t om ändrade regler bl. a. angående den skatterättsliga behandlingen av periodiskt understöd till studerande.

Nu gällande regler för periodiskt understöd föreskriver, att understöd är avdragsgillt vid taxeringen, dock inte om det är avsett för annans undervisning, utbildning eller uppfostran. Den nuvarande skattelagstiftningen medger alltså avdrag vid taxeringen för periodiskt understöd till barn, som ej tillhör hushållet, oavsett om barnet har möjlighet att försörja sig självt eller ej, men ett undantag har gjorts för det fall att barnet studerar. Denna ordning kan inte anses tillfredsställande. Det bör också observeras, att enligt nuvarande bestämmelser är periodiskt understöd till studerandes make, i det fall vederbörande ej studerar, samt till den studerandes barn eller andra för vilka han kan ha försörjningsplikt avdragsgillt.

Det samhälleliga stödet till studerande ungdom har under senare år kraftigt utbyggt, vilket kan hälsas med största tillfredsställelse. Trots detta kan studieskuldssättningen fortfarande betraktas som ett socialt problem, och de enskilda studiestöden från föräldrar eller andra kommer att bli behövliga också i framtiden. Det är även ett samhällets intresse att föräldrarna understöder sina barns studier. En konsekvens av samhällets engagemang för att underlätta ungdomens utbildning bör därför vara att sörja för en rimlig skattemässig behandling av de frivilliga ekonomiska uppoffringar som görs för att möjliggöra ungdomars utbildning. En reform, som bättre tillgodoser den enskilda studiehjälpens behandling i skatterättsligt avseende än för närvarande, bör därför komma till stånd.

Viss kritik kan riktas mot ett system där bidrag till annans studier ger större förmåner vid beskattningen för en person i ett högre inkomstläge än för en i ett lägre. Sådana effekter uppnås med nuvarande progressiva skattesystem om bidraget görs avdragsgillt vid taxeringen. Vi vill därför förorda, att de skatterättsliga förmånerna ges formen av ett avdrag di-

rekt på den slutliga skatten. Man kan då erhålla ett system, där skatteförmånerna bli proportionella mot bidragsbeloppet.

Nuvarande beskattningsregler gör det mycket sällan möjligt för en studerande att fullt utnyttja ortsavdragen under studietiden, eftersom årsinkomsten i många fall inte når upp till ortsavdragets övre gräns. En beskattning av det periodiska understödet hos den studerande kommer i många fall att rymmas inom ortsavdraget, och den studerande undgår därigenom skatt på beloppet. I annat fall torde det också överensstämma med redan godtagna principer om hänsynstagande till nedsatt skatteförmåga att inte nödvändigtvis knyta samman rätt till skatteavdrag för givaren med en ovillkorlig skatteplikt för de bidragsbelopp, som den studerande får tillgodogöra sig.

Under återopande av det anförda hemställs,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till riksdagen om rätt till skatteavdrag på den statliga inkomstkattens slutbelopp för periodiskt understöd till studerande, enligt vad som i motionen anförts.

Stockholm den 24 januari 1963

Johannes Antonsson

Harry Wahrendorff

Anders Dahlgren